РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2021/1666 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 29 април 2021 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто небе 2“ за финансовата 2019 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Чисто небе 2“ за финансовата 2019 година,

— като взе предвид член 100 от и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по транспорт и туризъм,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0109/2021),

А. като има предвид, че съвместното предприятие „Чисто небе“ е създадено през декември 2007 г. с Регламент (ЕО) № 71/2008 на Съвета (влязъл в сила на 7 февруари 2008 г.) за срок до 31 декември 2017 г., и като има предвид, че съвместното предприятие започна своята самостоятелна дейност през ноември 2009 г.;

Б. като има предвид, че съвместното предприятие „Чисто небе 2“ („съвместното предприятие“), създадено по силата на Регламент (ЕС) № 558/2014, заменя, считано от 27 юни 2014 г., съвместното предприятие „Чисто небе“ по линия на програмата „Хоризонт 2020“, като то ще продължи да съществува до 31 декември 2024 г.;

В. като има предвид, че основните цели на съвместното предприятие са да допринася за значителното подобряване на въздействието на въздухоплавателните технологии върху околната среда и да развие силна и конкурентоспособна в световен мащаб авиационна индустрия и верига за доставки в Европа;

Г. като има предвид, че членове учредители на съвместното предприятие са Съюзът, представляван от Комисията, и частни членове, и по-специално ръководителите и асоциираните членове, посочени в приложение II към Регламент (ЕС) № 558/2014 на Съвета, както и основните партньори, избрани чрез открита, недискриминационна и състезателна процедура, подлежаща на независима оценка, в съответствие с член 4, параграф 2;

Д. като има предвид, че максималната вноска на Съюза за втората фаза от дейността на съвместното предприятие е в размер на 1 755 000 000 EUR (включително бюджетните кредити от ЕАСТ), платими от бюджета на „Хоризонт 2020“, а минималната непарична вноска за допълнителните дейности, осигурявана от частните членове, е в размер на 965 250 000 EUR за периода, определен в регламента;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че Сметната палата („Палатата“) в своя доклад относно годишните отчети на съвместното предприятие за финансовата 2019 г. („доклада на Палатата“) заявява, че годишните отчети на съвместното предприятие дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на съвместното предприятие към 31 декември 2019 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в неговите нетни активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с финансовите правила на съвместното предприятие и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; отбелязва, че операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

2. отбелязва, че окончателният наличен бюджет на съвместното предприятие за 2019 г. (включително неусвоени бюджетни кредити, пренесени от предходни години, целеви приходи и преразпределени бюджетни кредити за следващата година) включва бюджетни кредити за поети задължения в размер на 305 802 617 EUR и бюджетни кредити за плащания в размер на 341 424 430 EUR; отбелязва, че степента на усвояване е била 97,68% за бюджетните кредити за поети задължения и 94,69% за бюджетните кредити за плащания; допълнително отбелязва от доклада на Палатата, че по отношение на наличния бюджет на съвместното предприятие за проекти по линия на „Хоризонт 2020“ за 2019 г. процентът на изпълнение е съответно 99,8% за бюджетните кредити за поети задължения и 97,3% за бюджетните кредити за плащания;

3. отбелязва, че максималната вноска на Съюза за „Чисто небе“ е била 800 000 000 EUR по тема 7 (Транспорт) от Седмата рамкова програма (7РП) и че Съюзът е предоставил общо 799 957 841 EUR; отбелязва, че членовете от промишления сектор (ръководителите и асоциираните членове на „Интегрирани технологични демонстрационни системи“) са внесли общо 608 983 634 EUR за проекти по линия на 7РП, включително 594 100 843 EUR под формата на валидирани непарични вноски и 14 882 791 EUR под формата на парични вноски за покриване на текущи разходи;

4. отбелязва от доклада на Палатата, че Седмата рамкова програма официално приключи през 2017 г., с равнище на изпълнение от почти 100%; отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие все пак е събрало вземания в размер на 1 135 068 EUR, свързани с неприключено авансово финансиране и извършени последващи одити;

5. отбелязва, че до края на 2019 г. Съюзът е допринесъл с общо 1 139 704 889 EUR от максималната сума от 1 755 000 000 EUR чрез „Хоризонт 2020“ в съответствие с Регламент (ЕС) № 558/2014 за финансиране на оперативните дейности по „Хоризонт 2020“, и че частните членове също са направили парична вноска в размер на 18 815 677 EUR за покриване на текущите разходи и валидирана вноска от 273 851 600 EUR в натура към оперативните разходи, както и вноска от 899 843 302 EUR в натура за финансиране на допълнителни дейности;

6. отбелязва, че съществуват различни процедури между отделните съвместни предприятия, които получават финансови вноски от своите частни членове; призовава за хармонизация между съвместните предприятия при изчисляването на непаричните вноски; общата процедура следва да предвижда прозрачни и ефективни методи за оценка, в резултат на които да се определя действителната стойност на вноската; призовава Палатата да осигури контрол на одитите, извършвани от независими външни одитори; призовава също така за подходяща правна рамка, която да гарантира, че необходимият размер на финансовото участие ще бъде постигнат до края на програмата; отбелязва, че правната рамка би могла да включва изисквания частните вноски да се изплащат преди или по същото време като съответната вноска на Съюза;

Покани за представяне на предложения

7. отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е публикувало една покана за представяне на предложения, включваща 62 теми (покана за представяне на предложения 10), че то е получило 448 допустими предложения по поканите за представяне на предложения 09 и 10 (от общо 450 предложения) и е приело 114 предложения; отбелязва общия портфейл на съвместното предприятие, който включва 574 проекта, възложени чрез състезателни процедури;

8. отбелязва общия брой на основните партньори – 256, като 70 от тях са свързани предприятия или свързани трети лица, а над 58 са малки и средни предприятия;

9. отбелязва, че през 2019 г. бяха успешно изпълнени две покани за представяне на предложения: осмата покана за представяне на предложения, публикувана през месец март, с 58 успешни теми от общо 68 теми, и деветата покана за представяне на предложения, публикувана през октомври, с 53 успешни теми от общо 55 теми; отбелязва освен това, че десетата покана за представяне на предложения беше публикувана през май 2019 г. и беше оценена през ноември 2019 г.; отбелязва, че над 730 партньори от 28 различни държави са ангажирани съвместно в десетте покани за представяне на предложения, че много малки и средни предприятия са участвали и са получили безвъзмездни средства и че са осигурени приблизително 505 000 000 EUR финансиране;

Резултати от дейността

10. отбелязва, че съвместното предприятие използва ключови показатели за ефективност (КПЕ) за мониторинг на изпълнението и за междусекторни въпроси по линия на „Хоризонт 2020“, както и специфични ключови показатели за ефективност за съвместното предприятие, като например процент на успеваемост на поканите за представяне на предложения, изпълнение на работния план и обхват на последващите одити;

11. изисква Съвместното предприятие да преразгледа комуникационната си стратегия, за да гарантира, че съответните заинтересовани страни са запознати с неговата мисия, дейности и постижения;

12. отбелязва, че съвместното предприятие е приложило различни инструменти за мониторинг на изпълнението на своята програма, а именно тримесечни доклади на Интегрираните технологични демонстрационни системи/ Демонстрационните платформи за новаторски въздухоплавателни средства (ИТДС/ДПНВС), управителни комитети на ниво ИТДС/ДПНВС, годишни прегледи за резултатите на ИТДС/ДПНВС, както и че то е докладвало редовно на управителния съвет; освен това отбелязва, че от 11-те цели, посочени в работния план за периода 2018—2019 г., 3 са постигнати, а 8 са в процес на изпълнение, както и че всички административни цели са постигнати;

13. отбелязва целите, постигнати през 2019 г. от демонстраторите на големи пътнически въздухоплавателни средства и свързаните с това технологии, които определят преминаването от неспецифични към специфични характеристики и съответното внедряване на хардуер, резултатите от дейностите по линия на ДПНВС „Регионални въздухоплавателни средства“, свързани с екологосъобразни концептуални въздухоплавателни средства, напредъка на двата демонстрационни проекта по линия на ДПНВС „Фаст Роторкрафт“ и значителния напредък при развитието на дейностите на ИТДС „Корпус“, ИТДС „Двигатели“ и ИТДС „Системи“, както и дейностите „Екопроектиране“ и „Малки въздухоплавателни средства“, и че съвместното предприятие се е подготвило за първата обща оценка на разработените от него технологии; приветства тези постижения, които допринасят за осигуряването на устойчива инфраструктура; приветства преминаването от производство на електроенергия от въглища към използването на възобновяеми енергийни източници, което не само ще намали емисиите на парникови газове, но и ще редуцира замърсяването на въздуха, като по този начин в крайна сметка се допринася за подобряване на здравето на хората;

14. отбелязва, че според доклада на Палатата към края на 2019 г. степента на изпълнение на програмата „Хоризонт 2020“ е била 89% по отношение на процедурите за обявяване на покани за представяне на предложения за дейностите, възложени на съвместното предприятие;

15. припомня съществената роля на съвместното предприятие за гарантиране на нетни ускорения в областта на екологосъобразните технологии, насочени към намаляване на емисиите на CO_2 и нивата на шума, създавани от въздухоплавателните средства; счита, че неговият наследник — предприятието „Чиста авиация“ ще играе важна роля за гарантиране на участието на сектора на въздухоплаването в Европейския зелен пакт;

16. призовава Комисията да гарантира, че в програмата за дейността на бъдещото съвместно предприятие ще се прилагат изискванията и целите, предвидени в правото на ЕС, що се отнася до смекчаването на последиците от изменението на климата и цифровизацията, и ще се следват стратегиите в тази област, разработени от Комисията и от съответния сектор;

17. призовава Комисията и Палатата да разработят задълбочен метод за проследяване на изпълнението с цел оценка на добавената стойност на съвместното предприятие и включване на социалните последици и отражението върху заетостта, както и въздействието върху пазара; резултатите от оценката следва да се използват в бъдеще или за преразпределяне на финансирането от Съюза;

18. въпросът за правата върху интелектуалната собственост (ПИС) трябва да бъде разгледан във всички договори, които могат да доведат до желан ефект или резултат от изпълнението; припомня, че ПИС имат за цел да се защитават правата на отделните създатели, но също така и да се предостави подробна информация за начина, по който правата ще се използват в бъдеще; тъй като дейността се финансира също и с публични средства, резултатите следва да бъдат прозрачни и достъпни за обществеността и да подлежат на специални изисквания, като например наличието на оперативна съвместимост, ако това е необходимо; призовава Комисията да предложи правна рамка относно ПИС и тяхното прилагане на пазара, която да включва специални изисквания и разпоредби за разпределение на печалбата;

19. отбелязва, че в годишния отчет за дейността на съвместното предприятие „Чисто небе“ за 2019 г. ключовите показатели за ефективност по отношение на баланса между половете през 2018 и 2019 г. показват, че равнището на участие на жените, макар и малко увеличено, е доста ниско: жените съставляват 30% от участниците в програмата, 16% от координаторите на програми и 9-25% от консултантите и експертите, които извършват оценки и анализи и работят в научния комитет; препоръчва да се полагат непрекъснати усилия за увеличаване на участието на жените в програмата;

Персонал и обществени поръчки

20. отбелязва, че към 31 декември 2019 г. 34 от общо разрешените 36 места за срочно наети служители са били заети, а освен това през 2019 г. за съвместното предприятие са работили 6 договорно наети служители и 2 командировани национални експерти съгласно щатното разписание;

21. отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е стартирало процедура за набиране на служители за 6 длъжности; отбелязва също така, че освен регламентираните щатни бройки, съвместното предприятие разчита на външни доставчици на услуги, както и на петима временни работници и един стажант за осигуряването на допълнителна подкрепа при изпълнението на дейностите;

22. отбелязва, че през 2019 г. управителният съвет прие нова организационна структура, като правният отдел и отделът за комуникации се отчитат директно пред изпълнителния директор; признава освен това, че новият изпълнителен директор е започнал работа на 1 февруари 2019 г.; отбелязва освен това, че съвместното предприятие е започнало да използва Sysper2, системата на Комисията за управление на човешките ресурси, в началото на 2019 г.;

23. отбелязва, че през 2019 г. съвместното предприятие е продължило изпълнението на голям рамков договор в областта на комуникациите за четири различни комуникационни лота, който ще се изпълнява в периода 2018 – 2021 г., и е подписало договори за важни проекти в областта на ИКТ, както и рамкови договори за различни услуги в областта на ИКТ;

Вътрешен контрол

24. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че съвместното предприятие е въвело надеждни процедури за предварителен контрол на базата на финансови и оперативни документални проверки и че то е задължено да прилага новата рамка за вътрешен контрол на Комисията, основана на 17 принципа за вътрешен контрол; отбелязва, че към края на 2019 г. съвместното предприятие вече беше разработило ключови показатели за контрол по отношение на всички принципи на контрола с цел оценяване на ефективността на неговите контролни дейности и откриване на слабости в тази област;

25. отбелязва, че през ноември 2019 г. съвместното предприятие стартира писмена процедура за одобряване на своите преразгледани финансови правила, в съответствие с препоръките на Комисията, както и че то прие тези правила през януари 2020 г.;

26. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че във връзка с плащанията по програма „Хоризонт 2020“ Общата служба за одит на Комисията отговаря за последващите одити, и че въз основа на резултатите от последващите одити, налични към края на 2019 г., съвместното предприятие е отчело представителен процент грешки в размер на 1,30% и процент остатъчни грешки в размер на 0,92% при проектите по „Хоризонт 2020“ (уравнявания и окончателни плащания); отбелязва освен това предложението на Комисията за Регламент относно „Хоризонт 2020“, като при разходите за научни изследвания по „Хоризонт 2020“ крайната цел е остатъчният процент на грешки да е възможно най-близо до 2% след приключването на програмите и отчитането на финансовото въздействие от всички одити, корекции и възстановявания;

27. отбелязва, че през 2019 г. Палатата извърши одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, направени на равнището на крайните бенефициенти, като част от контрола по оперативните плащания, за да потвърди процента грешки, определен от последващия одит, както и че подробните одити разкриха системни грешки, свързани с декларираните разходи за персонал, като основните източници на грешките са използването на индивидуални отработени часове и използването на единични ставки, включващи прогнозни елементи, които значително се отклоняват от действителните единични ставки; отбелязва освен това, че тези резултати показват по-голям риск от грешки за съвместното предприятие поради големия брой частни членове и участващи асоциирани партньори, които осъществяват проектите на съвместното предприятие по линия на програмата „Хоризонт 2020“; призовава съвместното предприятие да докладва на органа по освобождаване от отговорност в тази връзка;

28. отбелязва, че съвместното предприятие е включено в общата стратегия за борба с измамите по линия на програма „Хоризонт 2020“, координирана от Комисията; отбелязва освен това, че през 2019 г. съвместното предприятие е проследило два предполагаеми случая на измама, като Европейската служба за борба с измамите (OLAF) е била уведомена за тях през 2018 г. и е започнала разследвания, които все още не са приключили; отбелязва освен това, че беше приключен един случай на потенциално измамно поведение на бенефициент, оказващ въздействие върху безвъзмездното финансиране на съвместното предприятие и датиращ още от Седмата рамкова програма, без да е докладвано за финансови последици или за загуби в тази връзка; признава, че през 2019 г. на Европейската служба за борба с измамите не е било докладвано за нови случаи и че съвместното предприятие е започнало изготвянето на стратегия за борба с измамите във връзка с вътрешните процеси и специалния бюджет, които не са обхванати от общата стратегия за борба с измамите; призовава съвместното предприятие да докладва на органа по освобождаване от отговорност в тази връзка;

Вътрешен одит

29. отбелязва, че през май 2019 г. съвместното предприятие получи нов стратегически план за одит, изготвен от Службата за вътрешен одит за периода 2019 – 2021 г., в който са подбрани 3 потенциални одитни теми със значителен риск, насочени към оперативните процеси (управление на безвъзмездните средства), прилагането на новите принципи за вътрешен контрол и новите правила за защита на данните; отбелязва освен това, че първият одит по новото планиране във връзка с изпълнението на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства започна през ноември 2019 г.; отбелязва освен това, че при предишен одит към съвместното предприятие бяха отправени няколко препоръки, две от които са определени като „много важни“ и все още не са изпълнени; призовава съвместното предприятие да докладва на органа по освобождаване от отговорност за евентуалното развитие по този въпрос;

30. отбелязва, че вътрешният одитор е потвърдил пред управителния съвет своята организационна независимост в съответствие със стандартите на МИС, въпреки че е подчертал потенциалната липса на обективност при одитите за получаване на увереност.